A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (negyedik tanács)

2011. június 16.*

A C-10/10. sz. ügyben,

az EUMSZ 258. cikk alapján kötelezettségszegés megállapítása iránt a Bírósághoz 2010. január 8-án,

az **Európai Bizottság** (képviselik: R. Lyal és W. Mölls, meghatalmazotti minőségben, kézbesítési cím: Luxembourg)

felperesnek

az **Osztrák Köztársaság** (képviseli: C. Pesendorfer, meghatalmazotti minőségben, kézbesítési cím: Luxembourg)

alperes ellen

benyújtott keresete tárgyában,

* Az eljárás nyelve: német.

A BÍRÓSÁG (negyedik tanács),

tagjai: J.-C. Bonichot tanácselnök, K. Schiemann, C. Toader, A. Prechal (előadó) és E. Jarašiūnas bírák,

főtanácsnok: V. Trstenjak,
hivatalvezető: A. Calot Escobar,

tekintettel az írásbeli szakaszra,

a főtanácsnok indítványának a 2011. március 8-i tárgyaláson történt meghallgatását követően,

meghozta a következő

Ítéletet

1 Az Európai Bizottság keresetében annak megállapítását kéri a Bíróságtól, hogy az Osztrák Köztársaság – mivel kizárólag az Ausztriában letelepedett intézmények esetében tette lehetővé a kutató- és oktatási intézmények számára nyújtott adományok adóból való levonhatóságát – megsértette az EK 56. cikkből és az Európai Gazdasági Térségről szóló 1992. május 2-i megállapodás (HL 1994. L 1, 3. o.; magyar nyelvű különkiadás 11. fejezet, 52. kötet, 3. o., a továbbiakban: EGT-Megállapodás) 40. cikkéből eredő kötelezettségeit.

Jogi háttér

Az EGT-Megállapodás

2 Az EGT-Megállapodás 40. cikke ekképp rendelkezik:

„E megállapodás rendelkezéseinek keretében a Szerződő Felek között a[z Európai Unió] tagállamaiban vagy az [Európai Szabadkereskedelmi Társulás (EFTA)] állam[ai]ban letelepedett személyek tőkéjének mozgását semmi nem korlátozhatja, és a felek állampolgársága vagy lakóhelye, vagy a beruházás helye alapján nincs helye megkülönböztetésnek. Az ebben a cikkben foglaltak végrehajtásához szükséges rendelkezéseket a XII. melléklet tartalmazza."

3 Az EGT-Megállapodásnak „A tőke szabad mozgása" című XII. melléklete a Szerződés 67. cikkének [e cikket az Amszterdami Szerződés hatályon kívül helyezte] végrehajtásáról szóló, 1988. június 24-i 88/361/EGK tanácsi irányelvre (HL L 178., 5. o.; magyar nyelvű különkiadás 10. fejezet, 1. kötet, 10. o.) hivatkozik. Ezen irányelv 1. cikkének (1) bekezdése szerint a tőkemozgások osztályozása az említett irányelv I. mellékletében foglalt nómenklatúrával összhangban történik.

A nemzeti jog

4 A jövedelemadóról szóló 1988. július 7-i törvény (Einkommensteuergesetz, BGBl. 400/1988. sz.; a továbbiakban: EStG) 4. §-a a nyereségnek mint a jövedelemadó alapjának a megállapításával foglalkozik. E rendelkezés értelmében a nyereséget csökkenteni kell a működési kiadásokkal. Az említett cikk (4) bekezdése többek között

megállapítja, hogy egyes, pontosan meghatározott kiadási tételeket „minden esetben” működési kiadásnak kell tekinteni.

5 Az említett törvény adóreformról szóló 2009. évi osztrák törvénnyel (BGB1. I., 26/2009. sz.; a továbbiakban: módosított EStG) módosított, a vállalkozások vagyonából nyújtott támogatásokra vonatkozó 4a. §-ának 1. pontja több olyan támogatást sorol fel, amely szintén működési kiadásnak minősül. E tekintetben a módosított EStG 4a. §-a átveszi a működési kiadásoknak a 2009. március 31-ig az EStG 4. §-a (4) bekezdésének 5. pontjában foglalt felsorolását.

6 A módosított EStG 4a. §-a a következőképpen szól:

„Szintén működési kiadásoknak minősülnek a következők:

1. A vállalkozás vagyonából

– kutatásokhoz vagy

– a felnőttképzést szolgáló és az egyetemekről szóló 2002. évi törvénynek megfelelő tudományos vagy művészeti oktatáshoz,

valamint az ezekkel összefüggő tudományos kiadványokhoz és dokumentációkhoz az alábbi intézmények számára nyújtott támogatások:

a) egyetemek, művészeti főiskolák és a Képzőművészeti Akadémia, annak karai, intézetei és különleges intézményei;

b) szövetségi vagy tartományi törvény által létrehozott, kutatástámogatási feladatokkal megbízott alapok;

c) az Osztrák Tudományos Akadémia;

d) helyi önkormányzatok jogilag nem önálló, lényegében az említett jellegű és az osztrák tudományt vagy gazdaságot szolgáló kutatási vagy oktatási feladatokat ellátó és azokkal összefüggő tudományos kiadványokat vagy dokumentációkat készítő intézményei;

e) lényegében az említett jellegű és az osztrák tudományt vagy gazdaságot szolgáló kutatási vagy oktatási feladatokat ellátó és azokkal összefüggő tudományos kiadványokat vagy dokumentációkat készítő jogi személyek. További feltétel, hogy e jogi személyek vagy valamely helyi önkormányzat legalább többségi tulajdonában álljanak, vagy a jogi személy az adózás rendjéről szóló szövetségi törvény 34. és azt követő §-ai értelmében vett társaságként kizárólag tudományos célokat kövessen.

A d) és e) alpont szerinti feltételek fennállását az intézménynek a Finanzamt Wien 1/23 [1. és 23. kerületi bécsi adóhivatal] bármikor visszavonható határozatával kell igazolnia. Az ilyen határozatot kapó intézmények listáját legalább évente egyszer megfelelő elektronikus formában közzé kell tenni a szövetségi pénzügyminisztérium honlapján. Az adományok rendes értéke annyiban vonható le, amennyiben az a 2. pont értelmében vett támogatások rendes értékével együtt nem haladja meg a tárgyévet közvetlenül megelőző gazdasági év nyereségének összesen 10%-át. A maradványérték nem könyvelhető el kiegészítő jelleggel működési kiadásként, a részérték pedig működési bevételként.

[…]”

A jogvita alapjául szolgáló tényállás és a pert megelőző eljárás

7 2005. május 12-i levelében a Bizottság felvilágosítást kért az Osztrák Köztársaság szövetségi pénzügyminisztériumától annak pontosítására vonatkozóan, hogy az adományoknak az EStG 4. §-a (4) bekezdésének 5. pontja (jelenleg a módosított EStG 4a. §-ának 1. pontja) szerinti kedvezményezettjei kizárólag Ausztriában letelepedett intézmények lehetnek-e, vagy pedig az Unió, illetve az Európai Gazdasági Térség (EGT) más tagállamaiban letelepedett, hasonló intézmények is.

8 A szövetségi pénzügyminisztérium 2005. szeptember 5-i levelével válaszolt e levélre, amelyben elismerte, hogy az EStG 4. §-a (4) bekezdése 5. pontjának a)–d) alpontjában felsorolt kedvezményezettek csak osztrák intézmények lehetnek. Az EStG 4. §-a (4) bekezdése 5. pontjának e) alpontja ellenben annak szövege szerint nem csupán a belföldi intézményekre korlátozódik.

9 2007. április 4-én a Bizottság elküldte első felszólító levélét az Osztrák Köztársaságnak, amelyben arra a következtetésre jutott, hogy az EStG 4. §-a (4) bekezdése 5. pontjának a)–e) alpontja sérti az EK 49. cikket, valamint az EGT-Megállapodás 36. cikkét, továbbá felszólította e tagállamot arra, hogy az e levél közlését követő két hónapon belül terjessze elő az ezzel kapcsolatos észrevételeit.

10 2007. június 5-i válaszában az Osztrák Köztársaság azzal érvelve tiltakozott a szolgáltatásnyújtás szabadságára vonatkozó rendelkezések alkalmazása ellen, hogy a vitatott rendelkezésben szabályozott adományok nem minősülnek valamely szolgáltatás ellenértékének. Szintén tagadta a tőke szabad mozgásának bármilyen megsértését.

11 2008. május 6-i kiegészítő felszólító levelében, amelyet 2008. május 8-án juttatott el az Osztrák Köztársaságnak, a Bizottság azzal egészítette ki az első felszólító levélben képviselt jogi álláspontját, hogy értékelését a szolgáltatásnyújtás szabadsága mellett a tőke szabad mozgására vonatkozó rendelkezésekre, nevezetesen az EK 56. cikkre és az EGT-Megállapodás 40. cikkére alapította, mivel a szóban forgó adórendszer kevésbé vonzóvá teszi az Unió és az EGT más tagállamaiban letelepedett intézmények számára nyújtott adományokat.

12 2008. július 9-i levelében az Osztrák Köztársaság lényegében a 2007. június 5-i válaszára visszautalva válaszolt, miszerint sem a szolgáltatásnyújtás szabadságát, sem pedig a tőke szabad mozgását nem sértette meg.

13 A Bizottság, miután nem találta kielégítőnek ezt a választ, 2009. március 19-én indokolással ellátott véleményt fogadott el, amelyben arra a következtetésre jutott, hogy az Osztrák Köztársaság – mivel kizárólag az Ausztriában letelepedett intézmények esetében tette lehetővé a kutató- és oktatási intézmények számára nyújtott adományok adóból történő levonását – megsértette az EK 56. cikkből és az EGT-Megállapodás 40. cikkéből eredő kötelezettségeit. A Bizottság az EStG 4. §-a (4) bekezdése 5. pontjának jogi elemzésében különbséget tett egyfelől ezen 5. pont a)–d) alpontjának, másfelől ugyanezen 5. pont e) alpontjának rendelkezései között. A Bizottság szerint az előbbi rendelkezések az érintett intézmény székhelyén alapuló megkülönböztetést valósítanak meg. Kizárólag az e rendelkezésekben felsorolt és Ausztriában letelepedett intézmények számára nyújtott adományok ismerhetők el levonható működési kiadásokként. Ezzel szemben – jóllehet az EStG 4. §-a (4) bekezdése 5. pontjának e) alpontja nem tesz semmilyen különbséget az adomány kedvezményezettjének székhelye alapján – az adományok csak akkor ismerhetők el működési kiadásokként, ha az érintett jogi személy a tevékenységét lényegében az osztrák tudomány vagy gazdaság javára végzi.

14 2009. május 25-i levelében az Osztrák Köztársaság megismételte és kiegészítette a felszólító levélre, valamint a kiegészítő felszólító levélre adott válaszaiban már kifejtett érveket. E körülmények között a Bizottság a jelen kereset benyújtása mellett döntött.

A keresetről

A felek érvei

15 A Bizottság szerint a módosított EStG 4a. §-a 1. pontjának a)–d) alpontja ellentétes az EK 56. cikkben, valamint az EGT-Megállapodás 40. cikkében biztosított szabad tőkemozgással, mivel kizárólag az Ausztriában székhellyel rendelkező kutató- és oktatási intézmények számára nyújtott adományok adóból történő levonását teszi lehetővé, kizárva ez alól az Unió, illetve az EGT más tagállamaiban letelepedett hasonló intézmények számára nyújtott adományokat.

16 Az osztrák jogszabályok e rendelkezését az EK 56. cikk főszabály szerint tiltja, és az ilyen rendelkezés nem is igazolható. E rendelkezés szövegéből, valamint az Osztrák Köztársaság által a pert megelőző eljárás során előadott érvelésből egyértelműen kiderül, hogy az említett rendelkezés tisztán földrajzi kritériumok, nevezetesen az alapján tesz különbséget, hogy az adományok kedvezményezettjének Ausztriában van-e a székhelye. Az EK 56. cikkre vonatkozó mindezen megfontolások értelemszerűen érvényesek az EGT-Megállapodás 40. cikkére is.

17 Az Osztrák Köztársaság elismeri, hogy a módosított EStG 4a. §-a 1. pontjának a)–d) alpontja bizonyos mértékben különbséget tesz az Ausztriában letelepedett és a más tagállamokban letelepedett intézmények között, azonban úgy ítéli meg, hogy e rendelkezés nem minősül a tőke szabad mozgása korlátozásának. Először is úgy ítéli meg, hogy a módosított EStG 4a. §-a 1. pontjának a)–d) alpontjában felsorolt kutató- és oktatási intézmények objektíve nem összehasonlíthatók a más tagállamokban letelepedett hasonló intézményekkel, mivel csak az előbbi intézmények tartoznak az Osztrák Köztársaság állami befolyása alá.

18 Másodsorban, amennyiben a tőke szabad mozgásának korlátozása bizonyítást nyer, az Osztrák Köztársaság úgy ítéli meg, hogy azt nyomós közérdek igazolja. Pontosabban szólva, a módosított EStG 4a. §-a 1. pontjának a)–d) alpontjában felsorolt intézmények számára nyújtott adományok utáni adólevonási lehetőségben való részesülés korlátozása Ausztria tudományos és oktatási központként betöltött szerepének fenntartását és támogatását szolgáló belföldi közérdekű célnak felel meg. A módosított EStG 4a. §-a 1. pontjának a)–d) alpontjának hatálya alá nem tartozó intézmények azonban – az Osztrák Köztársaságon kívüli más tagállamokban letelepedett hasonló intézményekhez hasonlóan – a módosított EStG 4a. §-a 1. pontjának e) alpontja alapján részesülhetnek az adományok adóból történő levonásában, ha a tudomány és a gazdaság területén közérdekű célokat követnek.

19 Az adóbevételekről – a módosított EStG 4a. §-a 1. pontjának a)–d) alpontjában felsorolt kutató- és oktatási intézmények számára nyújtott adományok adóból történő levonásának lehetősége folytán – való lemondás azzal igazolható, hogy ezen intézmények tárgyi szolgáltatások révén hozzájárulnak a közérdekhez, és hogy ezen adományok adók megfizetését helyettesíthetik. Az adományok adóból történő levonásának e rendelkezés alapján biztosított lehetősége lehetővé teszi tehát további pénzügyi források közfeladatok megvalósítására történő rendelkezésre bocsátását.

20 A módosított EStG 4a. §-a 1. pontjának a)–d) alpontjában említett kutató- és oktatási intézmények számára nyújtott adományok adóból történő levonási lehetőségének korlátozása megfelelő és szükséges a kitűzött cél eléréséhez. E levonási lehetőségnek az Osztrák Köztársaságon kívüli más tagállamokban letelepedett intézményekre való kiterjesztése nem képes ugyanezeket a célokat biztosítani, mivel azzal a következménnyel járna, hogy a szóban forgó adományok egy részének – amely az adományozó vállalkozás nyeresége összegének 10%-áig vonható le – olyan intézmények lennének a haszonélvezői, amelyek olyan célokat követnek, amelyek nem tartoznak az Osztrák Köztársaság közérdekei közé, az e tagállamban letelepedett intézmények forrásait csökkentve ezáltal.

A Bíróság álláspontja

21 A jelen eljárásban legelőször is meg kell jegyezni, hogy a Bizottság – amint a keresetéből kitűnik – kizárólag a módosított EStG 4a. §-a 1. pontjának a)–d) alpontjára, és nem annak 1. pontja e) alpontjára hivatkozik.

22 A Bizottság lényegében azt állítja, hogy a módosított EStG 4a. §-a 1. pontjának a)–d) alpontja – mivel kizárólag az e rendelkezésben felsorolt intézmények számára nyújtott adományok adóból történő levonását teszi lehetővé – kizárólag az adomány kedvezményezettjének székhelyére vonatkozó kritérium alapján tesz különbséget, ami ellentétes mind az EK 56. cikkel, mind pedig az EGT-Megállapodás 40. cikkével.

23 Emlékeztetni kell arra, hogy az állandó ítélkezési gyakorlat értelmében a közvetlen adók ugyan a tagállamok hatáskörébe tartoznak, ez utóbbiak azonban e hatáskörüket az uniós jog tiszteletben tartásával kötelesek gyakorolni (lásd különösen a C-72/09. sz. Établissements Rimbaud ügyben 2010. október 28-án hozott ítélet [EBHT 2010., I-10659. o.] 23. pontját és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlatot).

24 Az EK 56. cikk (1) bekezdése szerint tilos a tagállamok, valamint a tagállamok és harmadik országok közötti tőkemozgásra vonatkozó minden korlátozás. Jóllehet a tőkemozgás fogalmát az EK-Szerződés nem határozza meg, nem vitatott, hogy a 88/361 irányelv a mellékletében szereplő nómenklatúrával együtt irányadó jelleggel bír e fogalom meghatározása tekintetében (lásd a C-282/04. és C-283/04. sz., Bizottság kontra Hollandia egyesített ügyben 2006. szeptember 28-án hozott ítélet [EBHT 2006., I-9141. o.] 19. pontját). Márpedig a 88/361 irányelv I. mellékletének „Személyes tőkemozgások" című XI. részében szerepelnek az ajándékok és az alapítványok.

25 A jelen esetben a módosított EStG előírja a vállalkozások vagyonából a 4a. §-a 1. pontjának a)–e) alpontjában felsorolt kutató- és oktatási intézmények számára nyújtott adományok adóból történő levonási lehetőségét. Amint azt az Osztrák Köztársaság a pert megelőző eljárás során elismerte, az adományoknak az e 4a. § 1. pontjának a)–d) alpontjában meghatározott kedvezményezettjei kizárólag az e tagállamban székhellyel rendelkező intézmények lehetnek.

26 Következésképpen meg kell jegyezni, hogy a szóban forgó adólevonási rendszer az Osztrák Köztársaságon kívüli más tagállamokban letelepedett kutató- és oktatási intézmények számára adományt nyújtó adóalanyok számára nagyobb mértékű adóterhet jelent, mint a módosított EStG 4a. §-a 1. pontjának a)–d) alpontjában felsorolt intézmények számára adományt nyújtó adóalanyok számára. Mivel az adólevonásban való részesülés lehetősége jelentős mértékben befolyásolhatja az adományozó magatartását, az Osztrák Köztársaságon kívüli más tagállamokban letelepedett kutató- és oktatási intézmények számára nyújtott adományok adóból való le nem vonhatósága visszatartja az adóalanyokat attól, hogy a nyereségükből nekik adományokat nyújtsanak (lásd ebben az értelemben a C-318/07. sz. Persche-ügyben 2009. január 27-én hozott ítélet [EBHT 2009., I-359. o.] 38. pontját).

27 A módosított EStG 4a. §-a 1. pontjának a)–d) alpontja ennélfogva a tőkemozgást érintő, EK 56. cikk (1) bekezdésében főszabály szerint tiltott korlátozásnak minősül.

28 Azonban az EK 58. cikk (1) bekezdésének a) pontja értelmében az EK 56. cikk nem érinti a tagállamoknak azt a jogát, hogy „alkalmazzák adójoguk azon vonatkozó rendelkezéseit, amelyek […] a tőkebefektetés helye alapján az adózók között különbséget tesznek". Ezt az eltérést azonban maga az EK 58. cikk (3) bekezdése korlátozza, amely előírja, hogy az e cikk (1) bekezdésében szereplő nemzeti rendelkezések „nem szolgálhatnak az 56. cikkben meghatározott szabad tőkemozgásra és fizetési műveletekre vonatkozó önkényes megkülönböztetés vagy rejtett korlátozás eszközéül." Ily módon meg kell különböztetni az EK 58. cikk (1) bekezdésének a) pontja értelmében megengedett eltérő bánásmódot az ugyanezen cikk (3) bekezdése által tiltott megkülönböztetéstől.

29 Az ítélkezési gyakorlatból továbbá kitűnik, hogy ahhoz, hogy a Szerződésnek a tőke szabad mozgásáról szóló rendelkezéseivel összeegyeztethetőnek lehessen tekinteni az alapügy tárgyát képezőhöz hasonló nemzeti adójogi szabályozást, amely különbséget tesz a belföldi intézmények számára nyújtott adományok és a más tagállamban letelepedett intézmények számára nyújtott adományok között, az szükséges, hogy az eltérő bánásmód olyan helyzetekre vonatkozzon, amelyek egymással objektíve nem összehasonlíthatóak, vagy azt nyomós közérdek indokolja. Ezenfelül ahhoz, hogy igazolt legyen, az egyenlőtlen bánásmód nem lépheti túl azt a mértéket, amely a kérdéses szabályozás céljának eléréséhez szükséges (lásd ebben az értelemben a C-386/04. sz. Centro di Musicologia Walter Stauffer ügyben 2006. szeptember 14-én hozott ítélet [EBHT 2006., I-8203. o.] 32. pontját és a fent hivatkozott Persche-ügyben hozott ítélet 41. pontját).

30 Az Osztrák Köztársaság elsőként arra hivatkozik, hogy a módosított EStG 4a. §-a 1. pontjának a)–d) alpontjában felsorolt intézmények objektíve nem összehasonlíthatók a más tagállamban letelepedett, hasonló kutató- és oktatási intézményekkel. Amennyiben ugyanis a szóban forgó adományokkal kapcsolatos adórendszer eltérő bánásmódot eredményez az adóalanyok között a tőkebefektetés helye alapján, az Osztrák Köztársaság úgy ítéli meg, hogy az egyfelől a módosított EStG 4a. §-a 1. pontjának a)–d) alpontjában felsorolt intézményeknek adományt nyújtó adóalanyok,

másfelől a más tagállamokban letelepedett hasonló intézményeknek adományt nyújtó adóalanyok közötti eltérő bánásmód az említett adományok kedvezményezettjei közötti különbségekre tekintettel megengedett.

31 Az Osztrák Köztársaság szerint ezt az eltérő bánásmódot igazolja az Ausztriában a módosított EStG 4a. §-a 1. pontjának a)–d) alpontjában felsorolt intézményekre gyakorolt állami befolyás, amely a más tagállamokban letelepedett intézmények esetén nem állna fenn. E befolyás lehetővé teszi az állami szerveknek az e rendelkezésben felsorolt intézmények számára kijelölt közérdekű célok meghatározását, e célok megvalósítása során ezek aktív irányítását, és a beavatkozást abban az esetben, ha e célokat nem érik el.

32 E tekintetben meg kell jegyezni, hogy jóllehet a tagállamok szabadon meghatározhatják, hogy melyek azok a közhasznú célok, amelyeket elő kívánnak mozdítani, adókedvezményeket biztosítva azoknak a magán- és közjogi szervezeteknek, amelyek haszonszerzési cél nélkül tevékenykednek, és amelyek az említett célok megvalósítására vonatkozó követelményeknek megfelelnek, e mérlegelési jogkörüket a tagállamoknak az uniós joggal összhangban kell gyakorolniuk (lásd ebben az értelemben a fent hivatkozott Persche-ügyben hozott ítélet 48. pontját). Igaz ugyan, hogy a nemzeti hatóságok további eszközökkel rendelkeznek, amelyek lehetővé teszik számukra, hogy – a más tagállamok területén letelepedett intézményekkel szemben – az osztrák területen letelepedett intézmények tevékenységét ellenőrizzék és befolyásolják, mindazonáltal az Osztrák Köztársaság nem bizonyította, hogy a szóban forgó intézmények igazgatásába történő ilyen beavatkozás az e tagállam által előmozdítani kívánt közérdekű célok elérésének biztosítása érdekében szükséges.

33 Jóllehet a tagállam jogszerűen nyújthat adókedvezményeket az egyes közérdekű célok érdekében tevékenykedő szervezetek számára, a tagállam nem nyújthatja az említett adókedvezményeket kizárólag belföldi székhelyű szervezetek számára (lásd ebben az értelemben a fent hivatkozott Persche-ügyben hozott ítélet 44. pontját).

34 A jelen esetben az Osztrák Köztársaság rámutat arra, hogy a módosított EStG 4a. §-ának 1. pontja által követett közérdekű cél Ausztria tudományos és oktatási központként betöltött szerepének támogatására irányul. Amint a főtanácsnok indítványának 56. pontjában arra rámutatott, e célkitűzés oly módon van meghatározva, hogy annak csaknem valamennyi Ausztriában letelepedett kutató- és oktatási intézmény megfelel, míg minden más tagállamban letelepedett intézmény automatikusan ki van zárva a szóban forgó adókedvezmény alól.

35 Ebből következik, hogy az Ausztriában székhellyel rendelkező intézmények számára adományt nyújtó adóalanyok, valamint a valamely más tagállamban letelepedett hasonló intézmény számára adományt nyújtó adóalanyok között megkülönböztetést eredményező egyetlen feltétel valójában az adomány kedvezményezettjének a székhelye. A meghatározás szerint efféle feltétel eleve nem képezheti érvényes kritériumát a helyzetek összehasonlításának, következésképpen a közöttük fennálló objektív különbség megállapításának sem (lásd analógia útján a C-76/05. sz., Schwarz és Gootjes-Schwarz ügyben 2007. szeptember 11-én hozott ítélet [EBHT 2007., I-6849. o.] 72. és 73. pontját).

36 Ennélfogva el kell utasítani az Osztrák Köztársaság azon érvelését, miszerint egyfelől a módosított EStG 4a. §-a 1. pontjának a)–d) alpontjában felsorolt intézmények, másfelől a más tagállamokban letelepedett hasonló kutató- és oktatási intézmények nincsenek objektíve összehasonlítható helyzetben, és következésképpen miszerint az Ausztriában jövedelemadó-köteles adóalanyoknak a tőkebefektetés helye alapján történő eltérő bánásmódja igazolt.

37 Másodsorban, a nyomós közérdek fennálltára alapított érvet illetően, jóllehet a Bíróság kétségtelenül megállapította a C-39/04. sz. Laboratoires Fournier ügyben 2005. március 10-én hozott ítéletének (EBHT 2005., I-2057. o.) 23. pontjában, hogy a kutatás és a fejlesztés előmozdítása ilyen közérdek lehet, azt is kimondta, hogy egy olyan nemzeti szabályozás, amely kizárólag az érintett tagállamban végzett kutatási

műveletek számára tartja fenn a valamely adójóváírásban való részesülést, kifejezetten ellentétes az Unió által a kutatás és technológiai fejlesztés területén folytatott politika céljával. Az EK 163. cikk (2) bekezdése szerint e politika célja többek között az együttműködés adóügyi akadályainak felszámolása a kutatás területén, és következésképp e politika nem valósítható meg a kutatás és fejlesztés nemzeti szinten történő előmozdítása révén. Ugyanez érvényes a jelen ügyben szereplő, adományokra vonatkozó adórendszerre, mivel az Osztrák Köztársaság ugyanezen célra hivatkozik az osztrák kutatóközpontok és egyetemek számára nyújtott támogatások utáni adólevonási lehetőség korlátozása céljából.

38 Amennyiben az Osztrák Köztársaság a nemzeti oktatás előmozdítására irányuló célra hivatkozik, akár feltételezve azt, hogy e cél a tőke szabad mozgásának korlátozását igazoló nyomós közérdeknek minősülhet, valamely korlátozó intézkedés igazolásához mindenképpen szükséges az, hogy megfeleljen az arányosság elvének. E tekintetben meg kell állapítani, hogy az Osztrák Köztársaság egyetlen olyan érvet sem terjesztett elő, amely alapján bizonyítható lenne, hogy az e területen általa követett cél a vitatott rendelkezés megléte nélkül nem volna megvalósítható, és kevésbé korlátozó eszközök alkalmazásával nem volna elérhető az osztrák adóalanyoknak azon kedvezményezettek kiválasztására vonatkozó lehetősége, akiket adományban kívánnak részesíteni.

39 Az Osztrák Köztársaság általánosságban ezenfelül arra az állításra szorítkozik ugyanis, hogy az adományok utáni adólevonási lehetőségben való részesülésnek a más tagállamokban letelepedett intézmények számára nyújtott adományokra való kiterjesztése a jelenleg az osztrák intézményeknek szánt adományok részleges áthelyeződésével, és következésképpen az adományokból származó bevételeknek köszönhetően ez utóbbiak rendelkezésére bocsátott források csökkenésével járna. E tagállam szerint a magánadományokból származó források kiegészítik ezen intézmények költségvetését, oly módon, hogy a szóban forgó adományok utáni adólevonási lehetőség a költségvetési kiadások növekedése nélkül is lehetővé teszi további pénzforrásoknak e közfeladatokra történő rendelkezésre bocsátását.

40 Ezen érvet illetően az állandó ítélkezési gyakorlatból az következik, hogy az adóbevételek csökkenésének megelőzése nem szerepel az EK 58. cikkben említett célok között, és nem tekinthető olyan nyomós közérdeknek, amely igazolhatná a Szerződésben előírt alapvető szabadságok korlátozását (lásd ebben az értelemben a fent hivatkozott Persche-ügyben hozott ítélet 46. pontját és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlatot).

41 Ebből következik, hogy a tőke szabad mozgását érintő, a vitatott rendszerből eredő korlátozás nem igazolható az Osztrák Köztársaság által felhozott indokokkal.

42 Mivel az EGT-Megállapodás 40. cikkének kikötései ugyanolyan jogi hatállyal rendelkeznek, mint az EK 56. cikk lényegében azonos rendelkezései (lásd a C-521/07. sz., Bizottság kontra Hollandia ügyben 2009. június 11-én hozott ítélet [EBHT 2009., I-4873. o.] 33. pontját és a fent hivatkozott Établissements Rimbaud ügyben hozott ítélet 22. pontját), a fenti megfontolások a jelen keresethez hasonló körülmények között értelemszerűen átültethetők az említett 40. cikkre.

43 A fenitek összességéből az következik, hogy a módosított EStG 4a. §-a 1. pontjának a)–d) alpontja – mivel az Ausztriában székhellyel rendelkező intézmények számára nyújtott adományokra korlátozza az adományok jövedelemadóból való levonhatóságát – az EK 56. cikkben, valamint az EGT-Megállapodás 40. cikkében kimondott szabad tőkemozgás korlátozásának minősül.

44 Ennélfogva meg kell állapítani, hogy az Osztrák Köztársaság – mivel kizárólag az Ausztriában letelepedett intézmények esetében tette lehetővé a kutató- és oktatási intézmények számára nyújtott adományok adóból történő levonását – nem teljesítette az EK 56. cikkből és az EGT-Megállapodás 40. cikkéből eredő kötelezettségeit.

A költségekről

45 Az eljárási szabályzat 69. cikkének 2. §-a alapján a Bíróság a pervesztes felet kötelezi a költségek viselésére, ha a pernyertes fél ezt kérte A Osztrák Köztársaságot, mivel pervesztes lett, a Bizottság kérelmének megfelelően kötelezni kell a költségek viselésére.

A fenti indokok alapján a Bíróság (negyedik tanács) a következőképpen határozott:

1) Az Osztrák Köztársaság – mivel kizárólag az Ausztriában letelepedett intézmények esetében tette lehetővé a kutató- és oktatási intézmények számára nyújtott adományok adóból történő levonását – nem teljesítette az EK 56. cikkből és az Európai Gazdasági Térségről szóló 1992. május 2-i megállapodás 40. cikkéből eredő kötelezettségeit.

2) A Bíróság az Osztrák Köztársaságot kötelezi a költségek viselésére.

Aláírások